

**EUROOPAN UNIONIN
NEUVOSTO**

**Bryssel, 10. joulukuuta 2003
(OR. en)**

15708/03

LIMITE

**PESC 768
CODUN 50
CONOP 64
COARM 21**

SAATE

Lähettiläjä:	Neuvosto
Vastaanottaja:	Eurooppa-neuvosto
Ed. asiak. nro:	15656/03
Asia:	Joukkotuhoaseiden leviämisen torjunta – Joukkotuhoaseiden leviämisen vastainen EU:n strategia

Valtuuskunnille toimitetaan ohessa joukkotuhoaseiden leviämisen vastainen EU:n strategia sellaisena kuin neuvosto sen hyväksyi 9.12.2003, jotta Eurooppa-neuvosto vahvistaisi sen.

JOUKKOTUHOASEIDEN LEVIÄMISEN

VASTAINEN EU:N STRATEGIA

Thessalonikissa kokoontunut Eurooppa-neuvosto antoi julkilausuman joukkotuhooaseiden leviämisen estämisestä. Jäsenvaltiot sitoutuivat jo vahvistettujen perusperiaatteiden pohjalta vuoden 2003 loppuun mennessä ensisijaisena tavoitteena kehittämään edelleen johdonmukaista EU:n strategiaa joukkotuhooaseiden leviämisen uhkan käsittelemiseksi sekä jatkamaan neuvoston kesäkuussa hyväksymän EU:n toimintasuunnitelman kehittämistä ja täytäntöönpanoa.

Valtuuskunnille toimitetaan oheisena ehdotus strategiaksi, joka on laadittu Thessalonikissa tehdyn sitoumuksen täyttämiseksi.

JOHDANTO

1. Joukkotuhooaseiden ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmien, kuten ballististen ohjusten, leviäminen on kasvava uhka kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle. Vaikka joukkotuhooaseiden ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmien leviämistä on saatu hidastettua kansainvälisin sopimus- ja vientivalvontajärjestelyin, jotkin valtiot ovat pyrkineet tai pyrkivät parhaillaan kehittämään tällaisia aseita. Sellainen riski, että terroristit saavat haltuunsa kemiallisia, biologisia, säteilyyn tai ydinaineisiin liittyviä välineitä ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmiä, tekee tästä uhasta entistä vakavamman.
2. Euroopan unionin turvallisuusstrategiassa tehdään selväksi, ettei Euroopan unioni voi jättää näitä vaaroja huomiotta. Joukkotuhooaseiden ja ohjusten leviäminen vaarantaa valtioidemme ja kansojemme turvallisuuden sekä etumme kaikkialla maailmassa. Tähän haasteeseen vastaamisen on oltava yksi EU:n ulkoisen toiminnan keskeinen tekijä. EU:n on toimittava määrätietoisesti kaikin käytettävissään olevin keinoin ja politiikoin. Tavoitteemme on estää, ehkäistä, pysäyttää ja mahdollisuuksien mukaan lopettaa ongelmalliset joukkotuhooaseiden levittämishjelmat maailmanlaajuisesti.

3. Asesululla, aseidenriisunnalla ja asevalvonnalla voidaan merkittävästi edistää terrorismin torjuntaa maailmanlaajuisesti, sillä näin pienennetään sitä riskiä, että valtioiden ulkopuoliset toimijat saavat käyttöönsä joukkotuhoaseita, radioaktiivisia aineita ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmiä. Tässä yhteydessä palautamme mieliin 10. joulukuuta 2001 annetut neuvoston päätelmät terroristiuhnan vaikutuksista EU:n asesulku-, aseriisunta- ja asevalvontapolitiikkaan.

I LUKU JOUKKOTUHOASEIDEN JA NIIDEN MAALIINSAATTAMISJÄRJESTELMIEN LEVIÄMINEN ON KASVAVA UHKA KANSAINVÄLISELLE RAUHALLE JA TURVALLISUUDELLE

4. Joukkotuhoaseiden ja niiden maaliinsaattamisjärjestelmien leviäminen on kasvava uhka. Leviäminen johtuu pienestä määrästä valtioita ja valtioiden ulkopuolisia toimijoita, mutta se muodostaa todellisen uhan teknologian ja tiedon leviämisen kautta ja myös siksi, että joukkotuhoaseita levittävät maat saattavat auttaa toisiaan. Tämä kehitys tapahtuu nykyisen valvontajärjestelmän ulkopuolella.

5. Yhä laajempi joukkotuhoaseiden leviäminen lisää sitä vaaraa, että valtiot käyttävät niitä (kuten Iranin ja Irakin välisessä konfliktissa) ja että niitä saavat haltuunsa terroristiryhmät, ja jotka voivat toimillaan pyrkiä aiheuttamaan laajamittaista tuhoa ja ihmishenkien menetyksiä.

6. Ydinaseiden leviäminen: ydinsulkusopimusta on noudatettava kokonaisuudessaan. Sen avulla sotilaallisten ydinvoimavarojen leviäminen on saatu hidastumaan ja joissakin tapauksissa kääntymään laskuun, mutta kokonaan sitä ei ole saatu estettyä. Asesulku- ja aseidenriisuntatyötä haittaa se, että ydinsulkusopimuksen ulkopuoliset valtiot saavat haltuunsa ydinaseita, sekä se, että sopimuksen osapuolina olevat valtiot eivät noudata kaikkia sopimuksen määräyksiä.

7. Kemiaallisten aseiden leviäminen: tarkastus- ja vientivalvontajärjestelmien erityisvaikeutena on se, että materiaalit, laitteet ja asiantuntemus ovat usein kaksikäyttöisiä. Yksi tapa arvioida riskin suuruutta on selvittää, voidaanko kemiallisen sodankäynnin taisteluaineen lähtöaineita tuottaa ja voidaanko kemiallisen sodankäynnin taisteluaineista valmistaa aseita kotoperäisesti. Lisäksi useilla valtioilla on edelleen laajoja kemiallisten aineiden varastoja, jotka olisi tuhottava, kuten kemiallisten aseiden kieltosopimuksessa määrätään. Huolestuttavaa on myös se, että kemiallisia aseita saattaa olla valtioilla, jotka eivät ole kemiallisten aseiden kieltosopimuksen osapuolia.

8. Biologisten aseiden leviäminen: vaikka biologisten aseiden tehokas käyttö edellyttää erikoistunutta tieteellistä tietämystä sekä tehokkaan levittämisen mahdollistavien aineiden hankintaa, kaksikäyttötekniikan ja siihen liittyvän asiantuntemuksen väärinkäytön mahdollisuus on kasvamassa biotieteiden kehityksen myötä. Biologisia aseita vastaan on erityisen hankala puolustautua (koska aineiden jäljittäminen on vaikeaa). Lisäksi käytön seurauksia saattaa olla hankala hallita riippuen siitä, mitä ainetta on käytetty, sekä siitä, onko kohteena ihmisiä, eläimiä vai kasveja. Biologiset aseet saattavat olla erityisen houkuttelevia terroristeille. Tässä mielessä ne samoin kuin kemialliset aseet muodostavat erityisen uhan.
9. Joukkotuhoaseisiin liittyvien maaliinsaattamisjärjestelmien leviäminen: monet ongelmalliset maat kehittävät ballistisia ohjelmia sekä itsenäisiä valmiuksia tuottaa keskipitkän ja pitkän kantaman ohjuksia, risteilyohjuksia sekä miehittämättömiä ilma-aluksia (UAV), mikä aiheuttaa yhä enenevässä määrin huolta.
10. Kaikki kyseiset aseet saattavat suoraan tai välillisesti uhata Euroopan unionia ja sen etuja laajemminkin. Joukkotuhoasehyökkäys EU:n alueella saattaisi aiheuttaa myös erittäin laajamittaista sekasortoa kaiken sen aikaan saaman välittömän tuhon ja ihmisuhrien lisäksi. Erityisesti se mahdollisuus, että terroristit käyttäisivät joukkotuhoaseita, on välitön ja kasvava uhka yhteiskunnillemme.
11. Alueilla, joissa tilanne on jännittynyt ja joilla on joukkotuhoaseohjelmia, Euroopan edut ovat mahdollisesti uhattuina joko valtioiden välisten tavanomaisten konfliktien tai terrori-iskujen vuoksi. Tällaisilla alueilla ulkomainen yhteisö, sijoitetut tai tehtävää suorittamassa olevat joukot (tukikohdat tai ulkoiset operaatiot) sekä taloudelliset edut (luonnonvarat, investoinnit ja vientimarkkinat) voivat joutua vaaraan siitä riippumatta, onko niitä erityisesti valittu kohteiksi.
12. Kaikilla Euroopan unionin valtioilla sekä EU:n toimielimillä on kollektiivinen vastuu tällaisten riskien ehkäisemisestä osallistumalla aktiivisesti joukkotuhoaseiden leviämisen torjuntaan.
13. EU:n tilannekeskus on valmistanut uhkien määrittystä, jota se jatkuvasti päivittää käyttäen kaikkia käytettävissä olevia lähteitä. Seuraamme prosessin kehittymistä ja tuemme sitä edelleen, erityisesti tehostamalla yhteistyötämme.

II LUKU EUROOPAN UNIONI EI VOI JÄTTÄÄ NÄITÄ VAAROJA HUOMIOTTA. SEN ON PYRITTÄVÄ KEHITTÄMÄÄN TEHOKAS MONENVÄLINEN JÄRJESTELMÄ UHKAAN VASTAAMISEKSI.

14. Jotta joukkotuhoukaseiden aiheuttamaan uhkaan voitaisiin vastata hellittämättömällä määrätietoisuudella, tarvitaan laaja-alaista toimintatapaa, johon kuuluu suuri valikoima erilaisia toimia. Toimintatapamme taustalla ovat seuraavat periaatteet:

- Olemme vakuuttuneita siitä, että monenvälinen lähestymistapa turvallisuuteen, myös aseidenriisuntaan ja asesulkuun, on paras tapa pitää yllä kansainvälistä järjestystä, ja sitoudummekin pitämään voimassa, panemaan täytäntöön ja vahvistamaan monenvälisiä aseidenriisunta- ja asesulkusopimuksia.
- Olemme vakuuttuneita siitä, että joukkotuhoukaseiden leviämisen estäminen olisi otettava huomioon kaikessa toimintapolitiikassamme ja että olisi hyödynnettävä kaikkia unionin käytettävissä olevia voimavaroja ja välineitä.
- Tuemme määrätietoisesti monenvälisiä instituutioita, joiden tehtävänä on tarkastaa ja ylläpitää kyseisten sopimusten noudattamista.
- Katsomme, että työtä seuraustenhallintavalmiuksien ja koordinoinnin parantamiseksi olisi tehostettava.
- Olemme sitoutuneet vahvaan kansallisesti ja kansainvälisesti koordinoituun vientivalvontaan.
- Olemme vakuuttuneita siitä, että EU:n olisi tehokkaaseen joukkotuhoukaseiden leviämisen estämiseen pyrkiessään toimittava vakuuttavasti ja kaikki tekijät huomioon ottaen ja että sen on osallistuttava aktiivisesti kansainvälisen vakauden ylläpitämiseen.
- Sitoudumme tekemään yhteistyötä Yhdysvaltojen ja muiden kumppanien kanssa, joilla on kanssamme yhteiset tavoitteet.

Samaan aikaan EU aikoo edelleen käsitellä myös epävakauden perussyitä jatkamalla ja tehostamalla työskentelyään poliittisten konfliktien selvittämisen, kehitysavun, köyhyyden vähentämisen ja ihmisoikeuksien edistämisen aloilla.

15. Poliittiset ja diplomaattiset ennaltaehkäisevät toimenpiteet (monenväliset sopimukset ja vientivalvontajärjestelmät) sekä turvautuminen toimivaltaisiin kansainvälisiin järjestöihin ovat ensimmäinen puolustuslinja joukkotuhoukaseiden leviämistä vastaan. Kun näistä toimenpiteistä (mukaan luettuina poliittinen vuoropuhelu ja diplomaattinen painostus) ei ole apua, voidaan harkita pakkokeinoja YK:n peruskirjan VII luvun ja kansainvälisen oikeuden nojalla (kohdennetut tai laajat pakotteet, toimitusten pysäyttäminen ja tarvittaessa voimankäyttö). YK:n turvallisuusneuvostolla tulisi olla keskeinen rooli.

A) *Tehokas monenvälinen toiminta on joukkotuhoojaseiden leviämisen vastaisen Euroopan unionin strategian perusta.*

16. EU on sitoutunut monenväliseen sopimusjärjestelmään, joka on sekä oikeudellinen että normatiivinen perusta kaikille joukkotuhoojaseiden leviämisen vastaisille toimille. EU:n politiikkana on jatkaa nykyisten aseidenriisunta- ja asesulkunormien täytäntöönpanoa sekä niiden saattamista maailmanlaajuisiksi. Tätä tarkoitusta varten jatkamme työtä ydinsulkusopimuksen, Kansainvälisen atomienergiajärjestön IAEA:n turvavalvontasopimusten ja niihin liittyvien lisäpöytäkirjojen, kemiallisten aseiden kieltosopimuksen, biologisten aseiden kieltosopimuksen ja ballististen ohjusten leviämisen estävän kansainvälisen käytännestännösten maailmanlaajuisen täytäntöönpanon sekä täydellisen ydinkokeikieltosopimuksen varhaisen voimaantulon hyväksi. EU:n politiikkana on pyrkiä saamaan biologisten ja kemiallisten aseiden kiellot maailmanlaajuisesti sitoviksi kansainvälisiksi oikeussäännöiksi. EU jatkaa myös työtä kansainvälisen sopimuksen aikaansaamiseksi halkeamiskelpoisten aineiden tuotannon kieltämisestä ydinaseita tai muita ydinräjähteitä varten. EU avustaa kolmansia maita niille monenvälisen yleissopimusten ja järjestelmien nojalla kuuluvien velvollisuuksien täyttämisessä.

17. Jotta monenvälisen sopimusjärjestelmän uskottavuus säilyisi, se on saatava tehokkaammaksi. EU aikoo antaa erityistä painoarvoa politiikalle, jonka tarkoituksena on vahvistaa monenvälisen sopimusjärjestelmän noudattamista. Tällaista politiikkaa on ohjattava siten, että merkittävät rikkomukset havaitaan entistä paremmin ja monenvälisellä sopimusjärjestelmällä asetettujen kieltojen ja normien täytäntöönpanoa vahvistetaan, myös kriminalisoimalla valtion lainkäyttövaltaan tai valvontaan kuuluvat rikkomukset. Myös monenvälisissä järjestelmissä YK:n turvallisuusneuvostolle annettua asemaa noudattamatta jättämisen seurausten lopullisena arvioijana on tehokkaasti vahvistettava.

18. Varmistaakseen rikkomusten tehokkaan havaitsemisen ja estääkseen noudattamatta jättämisen EU hyödyntää parhaalla mahdollisella tavalla nykyisiä tarkastusjärjestelyjä ja -järjestelmiä sekä pyrkii parantamaan niitä. Se tukee uusien kansainvälisten tarkastusvälineiden luomista sekä tarvittaessa myös muiden kuin rutiinitarkastusten suorittamista kansainvälisessä valvonnassa, vaikka ne ylittäisivät nykyisissä sopimusjärjestelmissä sovitut menettelyt. EU on valmis tehostamaan asianmukaisella tavalla poliittista, rahoituksellista ja teknistä tukea tarkastuksista vastaaville laitoksille.

19. EU on sitoutunut vahvistamaan vientivalvontapolitiikkoja ja -käytäntöjä rajojensa sisällä ja niiden ulkopuolella koordinoitusti kumppaniensa kanssa. EU ponnistelee nykyisten vientivalvontamekanismien parantamiseksi. Se puoltaa tehokkaiden vientivalvontakriteerien noudattamista valtioissa, jotka ovat nykyisten järjestelmien ja järjestelyjen ulkopuolella.

B) Kansainvälisen ja alueellisen vakauden edistäminen on joukkotuhoojien leviämisen vastaisen toiminnan edellytys.

20. EU aikoo osallistua määrätietoisesti alueellisen epävakauden ja turvattomuuden sekä konfliktitilanteiden aiheuttamien ongelmien käsittelyyn, sillä nämä ongelmat ovat monen aseohjelman taustalla, ja EU on tietoinen siitä, että epävakaus ei synny itsestään. Paras ratkaisu joukkotuhoojien leviämisongelmaan olisi se, että maat eivät enää tuntisi tarvitsevänsä tällaisia aseita. Poliittisia ratkaisuja olisi mahdollisuuksien mukaan löydettävä ongelmiin, jotka johtavat joukkotuhoojien hankkimiseen. Mitä turvallisemmaksi maat tuntevat olonsa, sitä todennäköisemmin ne hylkäävät aseohjelmansa: aseidenriisuntatoimet voivat johtaa oikeasuuntaiseen kehitykseen aivan samalla tavoin kuin aseohjelmat voivat johtaa kilpavarusteluun.

21. Tästä syystä EU suosii alueellisia turvallisuusjärjestelyjä ja alueellisia asevalvonta- sekä aseidenriisuntaprosesseja. EU:n käydessä vuoropuhelua asianomaisten maiden kanssa olisi otettava huomioon se tosiasia, että usein näillä mailla on todellisia ja perusteltuja syitä olla huolissaan turvallisuudesta, mutta on kuitenkin syytä tehdä selväksi, ettei joukkotuhoojien leviämiseksi voi koskaan olla perusteluja. EU kannustaa näitä maita luopumaan sellaisen teknologian ja laitteiston käytöstä, joka saattaisi olla erityisen riskialtista aseiden leviämisen kannalta. EU laajentaa yhteistyöhön perustuvia uhan vähentämiseen tähtääviä toimia sekä avustushelmia.

22. EU uskoo, että poliittisia ratkaisuja kaikkiin erilaisiin ongelmiin, pelkoihin ja pyrkimyksiin aseiden leviämisen kannalta vaarallisimmalla alueella sijaitsevilla mailla ei ole helppo löytää lyhyellä aikavälillä. Tästä syystä tavoitteemme onkin ennaltaehkäistä, estää, pysäyttää ja mahdollisuuksien mukaan lopettaa ongelmalliset joukkotuhoojien levittämistä koskevat ohjelmat samalla, kun käsittelemme niiden taustalla olevia syitä.

23. Positiivisten ja negatiivisten turvallisuustakuiden merkitys voi olla suuri: ne voivat toimia sekä kannustimina olla hankkimatta joukkotuhoojia että pelotteina. EU edistää turvallisuustakeiden jatkopohdintaa.

24. Joukkotuhoojien leviäminen on maailmanlaajuinen uhka, joka edellyttää maailmanlaajuisia toimintatapoja. Koska Euroopan turvallisuus on tiiviisti yhteydessä Välimeren alueen turvallisuuteen ja vakauteen, meidän olisi kiinnitettävä erityistä huomiota joukkotuhoojien leviämiseen Välimeren alueella.

C) Tiivis yhteistyö pääasiallisten kumppanien kanssa on ratkaisevan tärkeää joukkotuhousoaseiden leviämisen maailmanlaajuisen torjunnan onnistumiselle.

25. Yhteisellä toimintatavalla ja yhteistyöllä tärkeimpien kumppanien kanssa on keskeinen merkitys joukkotuhousoaseiden leviämisen vastaisen järjestelmän tehokkaan toteuttamisen kannalta.

26. Yhteistyö Yhdysvaltojen ja muiden tärkeiden kumppanien, kuten Venäjän federaation, Japanin ja Kanadan, kanssa on välttämätöntä sen varmistamiseksi, että joukkotuhousoaseiden leviämisen maailmanlaajuisesta torjunnasta saadaan hyviä tuloksia.

27. Jotta voitaisiin käsitellä ja rajoittaa joukkotuhousoaseiden leviämisen riskiä, joka johtuu joidenkin maiden hallinnollisten tai institutionaalisten organisaatioiden heikkouksista, EU:n olisi kannustettava näitä maita osallistumaan joukkotuhousoaseiden leviämisen vastaiseen toimintaan tarjoamalla niille ohjelmaa, jonka tarkoituksena olisi auttaa näitä maita parantamaan toimintamenetelmiään, rikosoikeudellisen täytäntöönpanolainsäädännön hyväksyminen ja voimaan saattaminen mukaan luettuina. Apuun olisi yhdistettävä säännölliset yhteiset arvioinnit, joilla vahvistetaan yhteistyöhenkeä sekä lisätään luottamusta.

28. Asianmukainen yhteistyö YK:n ja muiden kansainvälisten järjestöjen kanssa edesauttaa joukkotuhousoaseiden leviämisen maailmanlaajuisen torjunnan onnistumista. EU huolehtii erityisesti siitä, että Naton kanssa vaihdetaan tietoja ja analysejä sovittujen järjestelyjen puitteissa.

**III LUKU EUROOPAN UNIONIN ON KÄYTETTÄVÄ KAIKKIA VÄLINEITÄÄN
MAAILMANLAAJUISTA HUOLTA AIHEUTTAVIEN
JOUKKOTUHOASEIDEN LEVITTÄMISTÄ KOSKEVIEN OHJELMIEN
ENNALTAEHKÄISEMISEKSI, ESTÄMISEKSI, PYSÄYTTÄMISEKSI JA
MAHDOLLISUUKSIEN MUKAAN LOPETTAMISEKSI.**

29. Joukkotuhousoaseiden leviämisen vastaisen EU:n strategian osatekijät on otettava mukaan kaikkeen toimintaan. Käytettävissämme on laaja välinevalikoima: monenväliset sopimukset ja tarkastusjärjestelyt, kansallisesti ja kansainvälisesti koordinoitu vientivalvonta, uhan vähentämiseen tähtäävät yhteistyöohjelmat, poliittiset ja taloudelliset keinot (kauppa- ja kehitysyhteistyöpolitiikat mukaan luettuina), laittomien hankintatoimien kieltäminen ja viimeisenä mahdollisuutena YK:n peruskirjan mukaiset pakkokeinot. Kaikki välineet ovat tarpeellisia, eikä mikään niistä yksinään riitä.

Meidän on vahvistettava niitä kaikkia yleisesti ja käytettävä niitä välineitä, jotka kulloinkin ovat tehokkaimpia. Euroopan unionilla on erityisvahvuuksia ja kokemusta, jotka se voi omana panoksenaan tuoda tähän kollektiiviseen toimintaan. Tehokkuuden maksimoimiseksi on tärkeää, että tässä strategiassa asetetut EU:n tavoitteet otetaan mukaan kunkin alan toimintapolitiikkaan.

30. Strategiamme täytäntöönpanossa olemme päättäneet keskittyä erityisesti tähän lukuun sisältyviin toimenpiteisiin. Kyseessä on avoin toimintasuunnitelma, jonka toteuttamista seurataan jatkuvasti. Toimintasuunnitelmaa tarkistetaan säännöllisesti ja se päivitetään kuuden kuukauden välein.

A) *Tehostetaan monenvälistä järjestelmää toimimalla päättäväisesti joukkotuhuoseiden levittäjiä vastaan.*

1) *Työskennellään pääasiallisten aseidenriisuntaa ja joukkotuhuoseiden leviämisen estämistä koskevien sopimusten ja tarkastusjärjestelyjen maailmanlaajuisen täytäntöönpanon ja tarvittaessa vahvistamisen hyväksi.*

- Toteutetaan diplomaattisia toimia monenvälisten sopimusten maailmanlaajuisen täytäntöönpanon ja vahvistamisen edistämiseksi 17 päivänä marraskuuta 2003 vahvistetun neuvoston yhteisen kannan täytäntöönpanon edellyttämällä tavalla.

2) *Suojataan YK:n turvallisuusneuvoston asema ja kehitetään asiantuntemusta joukkotuhuoseiden leviämisen asettamaan haasteeseen vastaamiseksi.*

- Tehdään työtä muun muassa sen hyväksi, että turvallisuusneuvostolla on käytettävissään riippumatonta asiantuntemusta sekä joukko päteviä henkilöitä toimintavalmiudessa suorittamaan sellaisten joukkotuhuoseiden levittämistoimien tarkastusta, jotka saattavat muodostaa uhan kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle. EU aikoo pohtia sitä, miten UNMOVICin ainutlaatuista tarkastuskokemusta voitaisiin pitää yllä ja hyödyntää, esimerkiksi laatimalla asiantuntijaluettelon.

3) *Kehitetään tarkastusjärjestelmille annettavaa poliittista, taloudellista ja teknistä tukea.*

- Nyt kun kaikki EU:n jäsenvaltiot ovat ratifioineet IAEA:n lisäpöytäkirjat, EU aikoo entistä pontevammin pyrkiä siihen, että ne tehdään myös EU:n ulkopuolisissa maissa.

- Tuetaan toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on estää tehokkaasti mahdollisuus väärinkäyttää siviiliohjelmia sotilaallisiin tarkoituksiin.
- Myönnetään varoja monenvälisten instituutioiden (esim. IAEA, ydinkoekieltosopimuksen järjestön valmistelutoimikunta ja kemiallisten aseiden kieltojärjestö) johtamien erityishankkeiden tukemiseen, silloin kun ne saattaisivat myötävaikuttaa velvoitteidemme täyttämiseen.
- Edistetään haastetarkastuksia kemiallisten aseiden kieltosopimuksen puitteissa ja muutoinkin. Tätä asiaa käsitellään kemiallisten aseiden kieltosopimuksen toimivaltaisissa elimissä sekä kolmansien maiden kanssa käytävän poliittisen vuoropuhelun yhteydessä.
- Vahvistetaan biologisten aseiden kieltosopimusta sekä kemiallisten aseiden kieltosopimusta, ja jatketaan tässä yhteydessä tarkastusvälineitä koskevaa pohdintaa. Biologisten aseiden kieltosopimuksessa ei tällä hetkellä ole tarkastusmekanismia. EU:n on löydettävä tapoja vahvistaa sopimusten noudattamista. Voitaisiin perustaa asiantuntijaryhmä, joka antaisi neuvoja siitä, miten tämä voitaisiin toteuttaa. EU johtaa pyrkimyksiä lujittaa sellaisten aineiden kaupan sääntelyä, joita voidaan käyttää biologisten aseiden tuotannossa. EU ottaa johtaakseen myös biologisten aseiden kieltosopimuksen kansallisen täytäntöönpanon tukemisen (esimerkiksi antamalla teknistä apua). EU harkitsee tuen antamista valtioille, joilla on hallinnollisia tai taloudellisia vaikeuksia kemiallisten aseiden kieltosopimuksen tai biologisten aseiden kieltosopimuksen kansallisessa täytäntöönpanossa.

4) *Vahvistetaan vientivalvontapolitiikkoja ja -käytäntöjä koordinoidusti vientivalvontajärjestelmien kumppanien kanssa. Puolletaan tarvittaessa tehokkaiden vientivalvontakriteerien noudattamista maissa, jotka eivät ole mukana nykyisissä järjestelmissä tai järjestelyissä. Vahvistetaan hankkijoiden järjestelmiä ja eurooppalaista koordinointia tällä alueella.*

- Tehdään EU:sta johtava yhteistyötoimija vientivalvontajärjestelmissä koordinoimalla EU:n kannat eri järjestelmien sisällä, tukemalla liittyvien maiden jäsenyyttä ja tarvittaessa komission osallistumista, edistämällä kokoomalausekkeiden käyttöä järjestelmissä, jos siitä ei vielä ole sovittu, sekä vahvistamalla tiedonvaihtoa, erityisesti arkaluonteisista kohteista, arkaluonteisista loppukäyttäjistä sekä hankintakuvioista.

- Tehostetaan vientivalvontaa laajentuneessa Euroopassa ja suoritetaan vertaisarviointi hyvien käytänteiden levittämiseksi ottaen erityisesti huomioon pian tapahtuvan laajentumisen haasteet.
- Perustetaan avustusohjelma valtioille, jotka tarvitsevat teknistä tietoa vientivalvonnan alalla.
- Pyritään varmistamaan, että ydintekniikan valvontajärjestelyssä asetetaan lisäpöytäkirjan ratifiointi ja täytäntöönpano valvottujen ydinaineiden tai ydinaineisiin liittyvien tuotteiden ja teknologian viennin edellytykseksi.
- Edistetään kauppajärjestelmissä aineettomiin kaksikäyttöteknologian siirtoihin kohdistuvaa vahvistettua vientivalvontaa sekä välitykseen ja uudelleenlastaukseen liittyviin kysymyksiin kohdistuvia tehokkaita toimenpiteitä.
- Edistetään jäsenvaltioiden välistä tietojenvaihtoa. Harkitaan EU:n tilannekeskuksen ja samanmielisten maiden välistä tietojenvaihtoa.

5) *Parannetaan joukkotuhoojien leviämisen kannalta arkojen materiaalien, laitteiden ja asiantuntemuksen suojaamista Euroopan unionissa väärinkäytön ja luvattomasti käsiksi pääsyn riskin varalta.*

- Parannetaan korkearadioaktiivisten säteilylähteiden valvontaa. Sen jälkeen, kun neuvoston direktiivi korkea-aktiivisten radioaktiivista ainetta sisältävien umpilähteiden valvonnasta on annettu, jäsenvaltioiden olisi varmistettava sen nopea täytäntöönpano kansallisella tasolla. EU:n olisi osaltaan edistettävä vastaavien säädösten antamista kolmansissa maissa.
- Parannetaan tarvittaessa ydinaineiden ja -laitosten turvajärjestelyjä vanhentuneet reaktorit ja käytetty ydinpolttoaine mukaan luettuina.
- Tehostetaan tarvittaessa patogeenisten mikro-organismien ja toksiinien valvontaa ja niitä koskevaa EY:n ja kansallista lainsäädäntöä (sekä jäsenvaltioissa että liittyvissä valtioissa). Vahvistetaan yhteistyötä kansanterveysalan sekä työterveys- ja työturvallisuusalan ja asesulkuun liittyvien rakenteiden välillä. Olisi harkittava EU:n tautientorjuntakeskuksen perustamista ja analysoitava sen mahdolliset tehtävät.

- Vahvistetaan vuoropuhelua teollisuuden kanssa tietoisuuden lisäämiseksi. Tulevassa aloitteessa edistetään ensinnäkin vuoropuhelua EU:n teollisuuden kanssa tietoisuuden lisäämiseksi joukkotuhoojaisiin liittyvistä ongelmista ja toiseksi EU:n ja USA:n teollisuuden välistä vuoropuhelua erityisesti biologian alalla.

6) *Tehostetaan laittoman kaupan kartoitusta, valvontaa ja pysäyttämistä.*

- Jäsenvaltiot hyväksyvät laittoman joukkotuhoojaisiin liittyvän materiaalin kauppaan, välitykseen ja salakuljetukseen kohdistuviin rikosoikeudellisiin toimenpiteisiin liittyviä yhteisiä politiikkoja.
- Harkitaan toimenpiteitä arkojen materiaalien kauttakuljetuksen ja uudelleenlastauksen valvomiseksi.
- Tuetaan kansainvälisiä aloitteita laittomien kuljetusten kartoittamiseksi, valvomiseksi ja pysäyttämiseksi.

B) *Vakaan kansainvälisen ja alueellisen ympäristön tukeminen*

1) *Vahvistetaan yhteistyöhön perustuvia EU:n ja kolmansien maiden välisiä uhkien vähentämishajelmia, jotka kohdistetaan aseriisuntaan sekä arkaluonteisten materiaalien, laitosten ja asiantuntemuksen valvontaan ja turvaamiseen.*

- Jatketaan aseriisunta- ja asesulkuohjelmaa Venäjän federaatiossa kesäkuusta 2004 eteenpäin.
- Lisätään EU:n yhteistyöhön perustuvien uhkien vähentämistoimien rahoitusta vuoden 2006 jälkeisten rahoitusnäkyvien valossa. Olisi harkittava erityisen yhteisön budjettikohdan perustamista joukkotuhoojaisiden leviämisen estämistä ja aseriisuntaa varten. Jäsenvaltioita olisi rohkaistava osallistumaan myös kansallisella tasolla. Toiminnan olisi käsitettävä myös toimenpiteitä joukkotuhoojaisiden leviämisen estämiseen liittyvän asiantuntemuksen, tieteen ja teknologian valvonnan vahvistamiseksi.
- Perustetaan avustusohjelma sellaisia valtioita varten, jotka tarvitsevat teknistä tietoa arkojen materiaalien, laitosten ja asiantuntemuksen turvallisuuden ja valvonnan varmistamiseen.

2) *Sisällytetään joukkotuhooaseiden leviämisen estäminen EU:n poliittiseen, diplomaattiseen ja taloudelliseen toimintaan ja ohjelmiin pyrkien mahdollisimman suureen tehokkuuteen.*

- Otetaan asesulkupolitiikka huomioon EU:n laajemmissa suhteissa kolmansien maihin yleisten asioiden ja ulkosuhteiden neuvoston 17.11.2003 antamien päätelmien mukaisesti muun muassa sisällyttämällä kolmansien maiden kanssa tehtäviin sopimuksiin asesulkulauseke.
- Lisätään unionin ponnisteluja alueellisten konfliktien ratkaisemiseksi kaikin käytettävissä olevin välinein erityisesti yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan ja Euroopan turvallisuus- ja puolustuspolitiikan puitteissa.

C) *Tiivis yhteistyö Yhdysvaltain ja muiden keskeisten kumppaneiden kanssa*

- 1) *Huolehditaan kesäkuun 2003 huippukokouksessa annetun EU:n ja Yhdysvaltain yhteisen asesulkua koskevan julistuksen jatkotoimista.*
- 2) *Varmistetaan koordinointi ja tarvittaessa yhteisiä aloitteita muiden keskeisten kumppaneiden kanssa.*

D) *Tarvittavien unionin sisäisten rakenteiden kehittäminen*

- 1) *Järjestetään ulkosuhteiden neuvostossa puolivuositain keskustelu EU:n toimintasuunnitelman täytäntöönpanosta.*
- 2) *Perustetaan, kuten Thessalonikissa sovittiin, seurantakeskuksena toimiva yksikkö, jonka tehtävänä olisi seurata toimintasuunnitelman johdonmukaista täytäntöönpanoa ja kerätä tietoa ja tiedustelutietoa yhteistoiminnassa EU:n tilannekeskuksen kanssa. Seurantakeskus perustettaisiin neuvoston pääsihteeristöön ja komissio osallistuisi täysimääräisesti sen toimintaan.*